

XV Warsztaty Herbertowskie

I Międzynarodowy Kongres Współczesnej Literatury Polskiej

Warszawa – Kraków – Zakopane, 19–26 września 2018

PROGRAM

Warszawa
Zamek Królewski, pl. Zamkowy 4

Kraków
Instytut Myśli Józefa Tischnera, ul. Sławkowska 14

Zakopane
Dom Rekolekcyjny OO. Jezuitów „Górka”, ul. ks. Kaszelewskiego 9

22 września
Zamek Królewski w Warszawie
pl. Zamkowy 4

10.00–13.00
Oficjalne otwarcie XV Warsztatów Herbertowskich

prof. dr hab. Wojciech Fałkowski
Dyrektor Zamku Królewskiego w Warszawie
Powitanie

dr Józef Maria Ruszar
Akademia Ignatianum
Powitanie Gości. Ludzie i tematy piętnastu lat Warsztatów
Herbertowskich

prof. dr hab. Piotr Gliński
Wicepremier, Minister Kultury i Dziedzictwa Narodowego
Uroczyste otwarcie I Międzynarodowego Kongresu Polskiej
Literatury Współczesnej
U honorowanie Medalem *Gloria Artis* zasłużonych artystów
i uczonych związanych z Warsztatami Herbertowskimi

Jan Polkowski
Pochód duchów (wiersze z najnowszego tomu)
dr Amelia Serraller Calvo (Hiszpania) – gitara klasyczna

dr Anatolij Rojtman (Rosja)
Wiersze Zbigniewa Herberta, Czesława Miłosza
i Jana Polkowskiego w tłumaczeniu na język rosyjski

Ziba Karbassi (Persja)
Begu eshqra (*Powiedz miłości: już czas*)
Beata Paluch-Zarycka – recytacja wierszy po polsku
dr Peyman Heydarian (Persja) – santura

Ministerstwo
Kultury
i Dziedzictwa
Narodowego.

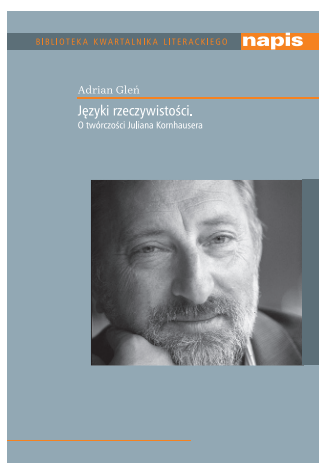
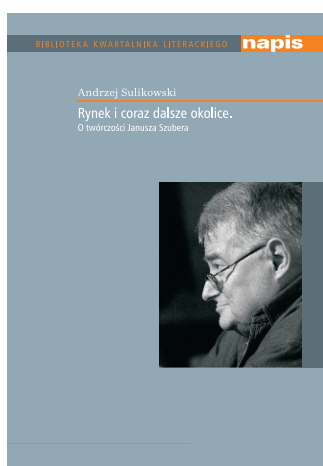
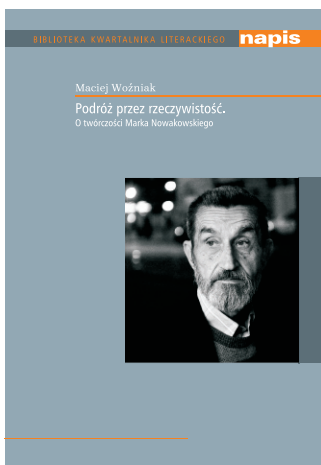
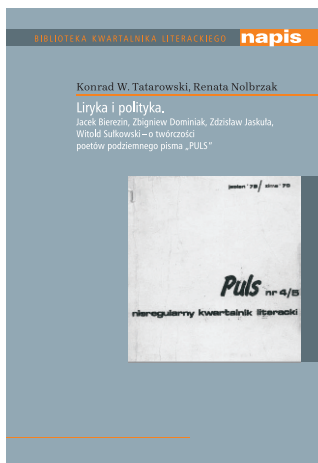
Zrealizowano ze środków Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego

Przyjazd do Zakopanego

Dom Rekolekcyjny OO. Jezuitów „Górka”, ul. ks. Kaszelewskiego 9
(zakwaterowanie od godziny 17.00)

20.00–21.00 kolacja

KWARTALNIK KULTURALNY
napis
LIRYKA • EPIKA • DRAMAT

23 września**Sekcja 1****9.00–13.00****Pamięć i tożsamość**

prof. dr hab. Małgorzata Mikołajczak
Uniwersytet Zielonogórski
„Zrobili cię na szaro” (Tadeusz Różewicz, *Jest taki pomnik*)

prof. dr hab. Dorota Heck
Uniwersytet Wrocławski
Polifonie poematu (Wojciech Wencel, *Imago mundi*)

prof. dr hab. Grażyna Halkiewicz-Sojak
Uniwersytet Mikołaja Kopernika w Toruniu
Dotknąć wierszem całości (Wojciech Kudyba,
Ktoś, kto rozmawia)

prof. dr hab. Zofia Zarębianka
Uniwersytet Jagielloński
Filozofia w wierszach Beaty Szymańskiej

prof. dr hab. Krzysztof Lipka
Uniwersytet Muzyczny im. Fryderyka Chopina
„Klawiatura grzbietów książek”. Muzyka w poezji
Jana Polkowskiego.

mgr Wadim Jefremow
Житомирський державний університет імені Івана Франка
Topos lasu (Jan Polkowski, *** [*las jaśnieje*])

dr Amelia Serraller Calvo
Universidad Complutense de Madrid
Przyroda i socjologia we współczesnym świecie
(Jan Polkowski, *W koronach brzoź*)

prof. dr hab. Józef Franciszek Fert
emerytowany pracownik KUL
Sztuka ekfrazy w poezji Kazimierza Wójtowicza CR
(Kazimierz Wójtowicz CR, *Caravaggio: Chrystus w Emaus*)

23 września**Sekcja 2****9.00–13.00****Liryka i metafizyka (1)**

ks. mgr lic. Adam Prokop

Uniwersytet Opolski

Transcendentne odniesienia w wierszach Daniela Czepińskiego

mgr Ewa Goczał

Uniwersytet Pedagogiczny im. KEN w Krakowie

„Może stamtąd przyszedł do mnie Bóg...” Nawrócenie Maxa Jacoba jako figura losu i poetyki (w jednym wierszu oraz tomie Piotra Matywieckiego)

mgr Anna Hajduk

Uniwersytet Pedagogiczny im. KEN w Krakowie

Henryka Grynberga raj utracony (Henryk Grynberg, *Żyłem w ogrodzie*)

mgr Nadzieja Bąkowska

Università di Bologna, Uniwersytet Warszawski

Operetka Witolda Gombrowicza w ujęciu komparatystycznym

mgr Paulina Subocz

Uniwersytet Wrocławski

W pułapce pamięci (Jan Polkowski, *** [*Patrzę na moje paznokcie...*])

mgr Weronika Szwedek

Великотърновски университет Св. св. Кирил и Методий

Spotkanie kotów w poezji (Wisława Szymborska, *Kot w pustym mieszkaniu*; Błagi Dimitrowa, *Odezwij się*; Zbigniew Herbert, *Kot*)

mgr Anna Spiechowicz

Uniwersytet Jagielloński

„Świetlista przepaść się nad głową nie otwiera”

Wizja męczeńskiej śmierci w *Epitafium dla Księdza Jerzego* i innych utworach Jacka Kaczmarskiego

Maria Zaborowska

Uniwersytet Jagielloński

Intertekstualna gra z Biblią (Wojciech Wencel, *Ps 51 (50): styczeń 1997*)

23 września**Sekcja 1****15.00–17.30****Z dalszej perspektywy (1)**

prof. dr Grzegorz Bąk
Universidad Complutense de Madrid
Noc nad Madrytem Józefa Łobodowskiego

dr hab. Natalia Sowntys
Рівненський державний гуманітарний університет
Józef Łobodowski w dialogu kultur
(Józef Łobodowski, *Pieśń o Ukrainie*)

prof. dr hab. Arent van Nieukerken
Universiteit van Amsterdam
Złożona tożsamość polsko-ukraińska w poezji
Eugeniusza Tkaczyszyna-Dyckiego

mgr Jana Juhásová, PhD.
Katolícka univerzita v Ružomberku
Procesy starnutia „Pána Ó” Rudolfa Juroleka
v analógii k postave Pána Cogito Z. Herberta
(komparatívna štúdia)

prof. Magdalena Lubelska-Renouf
UFR de Lettres Slaves, Sorbonne – Paris IV
Francja Julii Hartwig

18.00–19.00 kolacja

23 września**Sekcja 2****15.00–17.30****Tradycja, tożsamość i poetyka**

mgr Natalia Stencel

Uniwersytet Jagielloński,

Uniwersytet Papieski Jana Pawła II w Krakowie

Nikt, nikt nie chce nas w jednym kawałku. Ślady, tropy i resztki podmiotowości w poezji Eugeniusza Tkaczyszyna-Dyckiego
(tom: *Nie dam ci siebie w żadnej postaci*)

mgr Monika Cieślik

Uniwersytet Jagielloński

Muzyka i dźwięk w *Widnokregu* Wiesława Myśliwskiego

mgr Krzysztof Brenskott

Uniwersytet Jagielloński

Granica, która oddziela od światła. Obraz(y) czasu w prozie
Olgi Tokarczuk (Olga Tokarczuk, *Dom dzienny, dom nocny*,
Prawiek i inne czasy, *Bieguni*, *Opowiadania bizarne*)

mgr Ireneusz Staroń

Uniwersytet Wrocławski

Mirza i mucha. Mickiewiczowskie marginalia w wierszu
Świątynia Krzysztofa Koelhera

Patryk Dzikiewicz

Uniwersytet Gdański

Problem bycia (Julian Kornhauser, *Chwila*)**19.00–20.00****Wieczór poetycki Ziby Karbassi**

Ziba Karbassi (Persja)

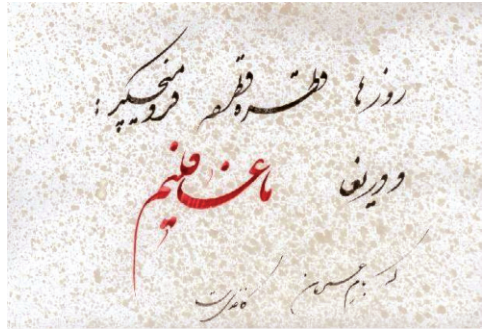
Begu eshqra (Powiedz miłości: już czas)

Beata Paluch-Zarycka – recytacja wierszy po polsku

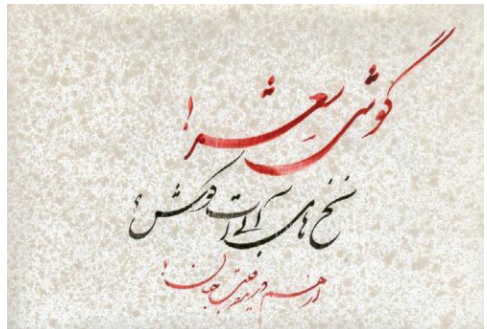
Wszystkie wiersze w tłumaczeniu Włodzimierza Fenrycha

dr Peyman Heydarian – cymbalista (santura)

Poezjo, gdzie jesteś?
Gdzie są twe niebieskie szwy?
Rozerwało się
serce świata!

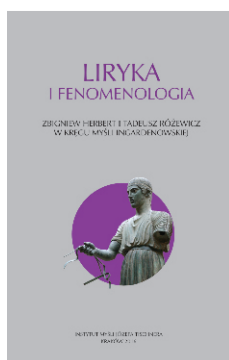
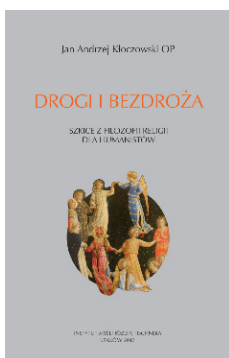
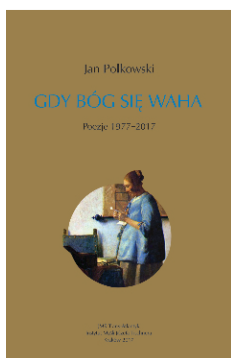
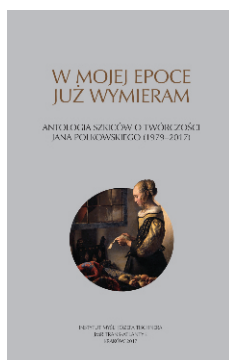
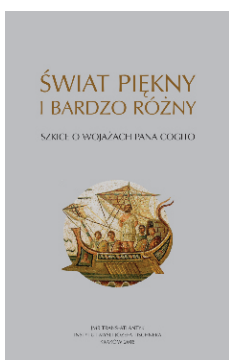

Dni kąpią
jeden
po drugim.
Nie wiemy nawet
że dach naszego życia
jest z papieru.

FUNDACJA

24 września**Sekcja 1****9.00–11.00****Z dalszej perspektywy (2)**

dr Liudmiła Berbenets

Національна академія наук України

Intermedialny aspekt twórczości Wisławy Szymborskiej
(wiersze i wyklejanki)

mgr Jekatierina Starodworska

Иркутский государственный университет

Językowe wykładniki ironii w twórczości Wisławy Szymborskiej

dr Wiktoria Bilawska

Житомирський державний університет імені Івана Франка

Obraz dzieciństwa w poezji Andrzeja Bartyńskiego
(Andrzej Bartyński, *Wróc bo czereśnie*)

dr Tatiana Michajłowa

Національна академія наук України

Cechy wczesnej poezji Zuzanny Ginczanki

11.00–13.00**Tematy paralelne**

prof. dr Grażyna J. Kozaczka

Cazenovia College, Cazenovia NY

Poetyckie emigracje (wybór poezji Anny Frajlich i Lindy Nemece Foster)

dr Maria Sztukkert

Иркутский государственный университет

Wątek zaginionego miasta w poezji polskiej i rosyjskiej:
Świtez a Kitież

dr des. Manuel Ghilarducci

Humboldt-Universität zu Berlin

Mocne ikony. Poetyka epifanii w prozie Ignacego Karpowicza i Milorada Pavicia (Ignacy Karpowicz, *Sońka* i *Miłość*; Milorad Pavić, *Zapis u znaku device*)

mgr Petr Ligocký

Ostravská Univerzita v Ostravě

Tematické analogie v poezii polských a českých prokletých básníků 2. poloviny 20. století [Tematyczne analogie w poezji polskich i czeskich poetów przeklętych II połowy XX wieku]
(Bursa, Wojaczek, Ratoń, Stachura, Hrabě, Koch, Šebek)

24 września**Sekcja 2****9.00–11.00****Świat i ars poetica (1)**

prof. dr hab. Dariusz Kulesza
Uniwersytet w Białymstoku
Chłopakom z „Kurska” Jarosława Jakubowskiego:
kilka pytań o współczesną poezję chrześcijańską

prof. UŁ dr hab. Konrad Tatarowski
Uniwersytet Łódzki
Żywioł liryczny i obywatelskie powinności
(Jacek Bierezin, *Tyle rzeczy*)

prof. ATH dr hab. Marek Bernacki
Akademia Techniczno-Humanistyczna w Bielsku-Białej
Łaknienie Najważniejszego – o tomie poezji Mirosława Dzieńca
Gościna

prof. ATH dr hab. Michał Kopczyk
Akademia Techniczno-Humanistyczna w Bielsku-Białej
Dziennik pisarza po 1989 roku. Perspektywa postkolonialna

11.00–13.00**Świat i ars poetica (2)**

dr hab. Krystyna Latawiec
Uniwersytet Pedagogiczny im. KEN w Krakowie
Galicyjskie reminiscencje w poezji Janusza Szubera

dr Kamil Dźwinel
Uniwersytet Mikołaja Kopernika w Toruniu
Bez debitu i bez beatu. Piosenka autotematyczna według JKK
(Jan Krzysztof Kelus, *Piosenka o nielegalnym posiadaniu broni*,
Przed nami było wielu, *Sentymentalna Panna S.*, *Na przystanku*
PKS-u)

dr Katarzyna Szewczyk-Haake
Uniwersytet im. Adama Mickiewicza w Poznaniu
Portret Doriana Graya – raz jeszcze (Jarosław Marek Rymkiewicz,
Baudelaire według Courbeta)

dr Roman Bobryk
Uniwersytet Przyrodniczo-Humanistyczny w Siedlcach
Gajcy metapoetycki (Tadeusz Gajcy, *Stygmat*)

24 września**Sekcja 1****15.00–17.30****O tłumaczeniu wierszy**

prof. dr. Marcelo Paiva de Souza
Universidade Federal do Paraná, Curitiba
O znaczeniu i godności tłumacza według Zbigniewa Herberta
(Zbigniew Herbert, *S. Gierolamo e il Leone*)

prof. dr Piotr Kilanowski
Universidade Federal do Paraná, Curitiba
Co w trawie piszczy, czyli rozważania tłumacza o ośmiu
świerszczach w wierszach Zbigniewa Herberta

dr hab. Jewgienij Wasyliw
Житомирський державний університет імені Івана Франка
Poezja Zbigniewa Herberta w rosyjskich przekładach
(Zbigniew Herbert, *Guziki, Deszcz, Domysły na temat Barabasza*)

dr hab. Anna Wołkowicz
Uniwersytet Warszawski
Niemieckie tłumaczenia Zbigniewa Herberta

dr Anatolij Rojtman
Новосибирский государственный архитектурно-строительный
университет
W zwierciadle innego języka. Nowoczesna poezja polska

17.30–19.30 Wszystkie sekcje**Seminarium o polskiej wolności**

dr hab. prof. PPWSZ Anna Mlekođaj
Podhalańska Państwowa Wyższa Szkoła Zawodowa
w Nowym Targu
Polskie tradycje wolnościowe i obywatelskie
Wolność czy śleboda – istota kultury Górali
Wykład z udziałem Starosty Tatrzańskiego Piotra Bąka

24 września**Sekcja 2****15.00–17.30****Liryka i metafizyka (2)**

dr hab. Adrian Gleń
Uniwersytet Opolski
Odmiany śmierci (Andrzej Stasiuk, *Grochów*)

prof. dr hab. Anna Węgrzyniak
Akademia Techniczno-Humanistyczna w Bielsku-Białej
Lacrimosa Marty Fox (Marta Fox, *To nie jest pieśń rozpaczy*)

prof. ATH dr hab. Mirosław Dzień
Akademia Techniczno-Humanistyczna w Bielsku-Białej
Na skraju słowa. Wiersze wobec niewyraźnego
(Ryszard Krynicki, *stuk-puk*, *** [z *Mistrza Eckharta*];
Krystyna Miłobędzka, *** [każde Ty...]; Julian Kornhauser,
Widzenie, Marcin Świetlicki, *Przeprowadzka*)

prof. dr hab. Margreta Grigorowa
Великотърновски университет Св. св. Кирил и Методий
„Sen kamiennego psa” albo o obrazach nieznango/
niewiadomego w twórczości Herberta

Maria Łoszanina
Иркутский государственный университет
Struktura narracyjna wybranych wierszy o Panu Cogito

19.30–20.30 kolacja

25 września**Sekcja 1****9.00–13.00*****Ut pictura poesis (1)***

prof. dr hab. Piotr Juskiewicz
Uniwersytet im. Adama Mickiewicza w Poznaniu
Krytyka artystyczna Zbigniewa Herberta

prof. UW dr hab. Iwona Luba
Uniwersytet Warszawski
Teoria i praktyka widzenia: Władysław Strzemiński
i Zbigniew Herbert

prof. dr hab. Waldemar Okoń
Uniwersytet Wrocławski
Mój Herbert

prof. dr hab. Ryszard Kasperowicz
Uniwersytet Warszawski
Browning – Berenson – Herbert. Imaginowane
historie renesansu

dr hab. prof. UAM Łukasz Kiepuszewski
Uniwersytet im. Adama Mickiewicza w Poznaniu
Herbert i Potworowski w Sienie

dr hab. prof. UW Marcin Lachowski
Uniwersytet Warszawski
Herbert jako krytyk sztuki

dr hab. prof. UAM Michał Haake
Uniwersytet im. Adama Mickiewicza w Poznaniu
Herberta koncepcja sztuki figuralno-abstrakcyjnej

dr Piotr Majewski
Uniwersytet Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie
Barbarzyńca w ogrodzie sztuki współczesnej (1958–1960)

25 września
Sekcja 2
9.00–13.00

WTOREK

Z dalszej perspektywy (3)

dr hab. Olga Płaszczewska
Uniwersytet Jagielloński
O pamięci i przedmiotach (Urszula Koziół, *Świąteczne nieporządki*)

mgr Presława Petkowa
Великотърновски университет Св. св. Кирил и Методий
Bułgarskie tropy w eseju Zbigniewa Herberta
O albigensach, inkwizytorach i trubadurach

Lennard van Uffelen BA
Universiteit van Amsterdam
Czesław Miłosz w poezji i krytyce Natalii Gorbaniewskiej

mgr Francesca Fratangelo
Università Ca' Foscari Venezia
Bolesław Leśmian we Włoszech. Na podstawie włoskich przekładów
Bolesława Leśmiana

mgr Kristijan Iwanow Janew
Софийски университет Св. Климент Охридски
Ewolucji tematu traumy w ostatnich poematach T. Różewicza
a jego recepcja w Bułgarii

Anna Szmarowska
UFR de Lettres Slaves, Sorbonne – Paris IV
Luwr i poeta (Zbigniew Herbert, *Apollo i Marsjasz*)

Dominika Ciach
Uniwersytet Gdański
Gwiazdozbiór duszy (Ryszard Horodecki, *Pan Sum szuka swojej gwiazdy*)

25 września**Sekcja 1****15.00–16.30*****Ut pictura poesis (2)***

dr Józef Maria Ruszar

Akademia Ignatianum

Rozmowy poetów: Staff – Różewicz – Polkowski

prof. dr hab. Agata Stankowska

Uniwersytet im. Adama Mickiewicza w Poznaniu

„Ku epifanii wolnej formy abstrakcyjnej”,

czyli czego Tadeusz Różewicz mógłby zazdrościć

Jerzemu Nowosielskiemu

prof. em. Zbigniew Makarewicz

Studio „W”. Centrum Badań Artystycznych.

Konceptualny zapis jako konwencja narracyjna

pomiędzy idea a obiektem (Stanisław Pasternak,

Zdjęcia intymne z jednego sezonu)**18.00–19.00 kolacja**

25 września**Sekcja 2****Seminarium dla studentów i doktorantów****15.00–17.30****Poetyka i polityka**

prof. dr hab. Wojciech Kudyba
Uniwersytet Kardynała Stefana Wyszyńskiego w Warszawie
Jan Polkowski – Adam Ważyk. Dwa poematy dla dorosłych

Bob Muilwijk, MA
Universität Salzburg
Opór narodowy według Zbigniewa Herberta

dr hab. Radosław Sioma
Uniwersytet Mikołaja Kopernika w Toruniu
Patriotyczne wiersze Herberta

dr hab. prof. UAM Michał Januszkiewicz
Uniwersytet im. Adama Mickiewicza w Poznaniu
Teoria i praktyka interpretacji

dr Józef Maria Ruszar
Akademia Ignatianum
Jak manipulować biografią Herberta
(O zaangażowaniu opozycyjnym poety)

Ks. Józef Tischner i Zbigniew Herbert o solidarności i niepodległości

Do Krakowa przyjeżdża międzynarodowa grupa studentów i doktorantów z całego świata – od Kurytyby w Brazylii po Irkuck na Syberii – aby wziąć udział w projekcie „Józef Tischner i Zbigniew Herbert o solidarności i niepodległości”, finansowanym przez Ministerstwo Spraw Zagranicznych.

Rzeczpospolita Polska
Ministerstwo
Spraw Zagranicznych

Zadanie publiczne współfinansowane przez Ministerstwo Spraw Zagranicznych RP w konkursie „Wsparcie wymiaru samorządowego i obywatelskiego polskiej polityki zagranicznej 2018”. Nazwa zadania publicznego: Józef Tischner i Zbigniew Herbert o solidarności i niepodległości. Lekcja historii dla zagranicznych literaturoznawców.

Publikacja wyraża jedynie poglądy autora/ów i nie może być utożsamiana z oficjalnym stanowiskiem Ministerstwa Spraw Zagranicznych RP.

Prelekcje dla uczestników otwarte są również dla publiczności.

Kraków

Instytut Myśli Józefa Tischnera, ul. Sławkowska 14

20 września 2018, godz. 9.30–15.30

Zwiedzanie Krakowa „śladami niepodległości”

20 września 2018, godz. 17.00

prof. Zbigniew Stawrowski, „Etyka Solidarności według Tischnera”

20 września 2018, godz. 18.30

prof. Janusz Smołucha, „Odzyskanie niepodległości a inne kraje Europy Środkowej”

21 września 2018, godz. 8.00–20.30

Zwiedzanie obozu zagłady Auschwitz-Birkenau oraz Kopalni Soli „Wieliczka”

22 września 2018, godz. 9.00–13.30

mgr Małgorzata Bryg, „Ratowanie Żydów polskich”—wykład i zwiedzanie Fabryki Schindlera oraz Apteki pod Orłem

Zakopane

Dom Rekolekcyjny OO. Jezuitów „Górka”, ul. ks. Kaszelewskiego 9

22–26 września 2018

Udział w XV Warsztatach Herbertowskich, I Międzynarodowym Kongresie Współczesnej Literatury Polskiej

24 września 2018, godz. 17.30–18.30

prof. Anna Mlekodaj, „Polskie tradycje wolnościowe i obywatelskie”

24 września 2018, godz. 18.30–19.30

prof. Anna Mlekodaj, „Wolność czy śleboda – istota kultury Górali”
Spotkanie z udziałem Starosty Tatrzańskiego Piotra Bąka

25 września 2018, godz. 15.00–17.30

prof. Michał Januszkiewicz i dr hab. Radosław Sioma
Seminarium „Patriotyczne wiersze Zbigniewa Herberta”
oraz „Teoria i praktyka interpretacji”

26 września 2018, godz. 9.00–17.00

Wędrówka śladami kultury góralskiej w Zakopanem

Organizator:

Polskie Wydawnictwo Muzyczne

Współorganizatorzy:

Instytut Myśli Józefa Tischnera

Akademia Ignatianum

Ministerstwo
Kultury
i Dziedzictwa
Narodowego.

Zrealizowano ze środków
Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego

Patronaty medialne:

TVP Kultura

KRAKÓW

TVP3 Kraków